

การ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครู
กลุ่มนครหลวงที่มีภูมิหลังต่างกัน

นางสาวแฉล้ม ลิ้มปิจักร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-421-9

013383

I15459081X

A COMPARISON OF STUDENT - TEACHING PROBLEMS OF
BANGKOK METROPOLIS TEACHER COLLEGES' STUDENTS
WITH DIFFERENT BACKGROUNDS

Miss Chalaem Limpichak

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครู กลุ่มนครหลวงที่มีภูมิลำเนาต่างกัน
ชื่อนิสิต	นางสาวแฉล้ม ลิ้มปิจักร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
ภาควิชา	สารัตถศึกษา
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านภูมิลำเนาและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง (2) เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีภูมิลำเนาต่างกัน โดยศึกษาปัญหาทางด้าน การเตรียมการสอน วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การปกครองชั้นเรียน การวัดผลและประเมินผล บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ส่วนภูมิลำเนาของนักศึกษานั้นศึกษา เฉพาะภูมิลำเนาเกี่ยวกับเพศของนักศึกษา ภูมิลำเนาผู้ปกครอง คะแนนเฉลี่ยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประเภทโรงเรียนฝึกประสบการณ์ ชั้นตอนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวนครั้งที่อาจารย์นิเทศก์เข้านิเทศนักศึกษา และจำนวนครั้งที่อาจารย์พี่เลี้ยง เข้านิเทศนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปีวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง รวม 6 แห่ง ซึ่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคการศึกษาแรกปีการศึกษา 2528 จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิลำเนาของนักศึกษา เป็นคำถามแบบปลายเปิดและแบบเลือกตอบ ตอนที่สองสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบด้วยค่าทดสอบที (T - test) ค่าทดสอบเอฟ (F - test)

ผลการวิจัย

1. ภูมิหลังของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาผู้ปกครองอยู่ในต่างจังหวัด คะแนนเฉลี่ยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงกว่า 2.51 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนสหศึกษา ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ครบ 4 ขั้นตอน อาจารย์นิเทศก์เข้านิเทศจำนวน 1 - 3 ครั้ง และอาจารย์ที่เลี้ยงเข้านิเทศมากกว่า 6 ครั้ง

2. ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาระดับน้อยในข้อปัญหาส่วนใหญ่ ข้อปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ การเตรียมกิจกรรมและวิธีสอน สื่อการสอนของโรงเรียน การควบคุมชั้นเรียน จำนวนนักเรียนมากเกินไปดูแลรับผิดชอบไม่ทั่วถึง และการสอนซ่อมนักเรียนที่ไม่ผ่านวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน พบว่า

3.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน การปรับปรุงบุคลิกภาพ และการทำคนให้มีส่วนร่วมในชุมชน

3.2 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาผู้ปกครองต่างกัน มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ทุกข้อ

3.3 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่างกัน มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง การควบคุมชั้นเรียน การสอนซ่อมนักเรียน และความสัมพันธ์กับบุคลากรอื่น ๆ

3.4 นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนชายหรือหญิงล้วนและโรงเรียนสหศึกษา มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง การขาดความรู้ในการนำเอาวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการควบคุมชั้นเรียน

3.5 นักศึกษาที่ผ่านขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่างกัน มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง การเรียงลำดับเนื้อหาในบทเรียน การสรุปบทเรียน การสอนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง การทำเอกสารประกอบการสอน การปรับปรุงบุคลิกภาพ และสุขภาพอนามัย

3.6 นักศึกษาที่อาจารย์นิเทศก์เข้านิเทศจำนวนครั้งต่างกัน มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การใช้ภาษา การใช้กระดานดำ และการปกครองชั้นเรียน

3.7 นักศึกษาที่อาจารย์ที่เลี้ยงเข้านิเทศจำนวนครั้งต่างกัน มีระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ในเรื่อง การเตรียมการสอน การสรุปบทเรียน การวัดผลและประเมินผล การใช้คำพูด ภาษาและเสียง และความมั่นใจในตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Comparison of Student-Teaching Problems of Bangkok
Metropolis Teacher Colleges' Students with Different
Backgrounds

Name Miss Chalaem Limpichak

Thesis Advisor Pruet Siribanpitak, Ph.D.

Department Foundations of Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

Purpose of the study

1. To study the different backgrounds and student-teaching problems of Bangkok Metropolis teacher colleges' students.
2. To compare the student-teaching problems of Bangkok Metropolis teacher colleges' students with different backgrounds. The problem areas are teaching preparation, teaching methods, instructional media, class administration, measurement and evaluation, personality and human relations. The students' backgrounds are sex, domicile, grades before the student-teaching periods, student-teaching schools, professional experience process, and the frequency of supervision by supervisor and co-operating teachers.

The subjects were 248 undergraduate students of six teacher colleges in Bangkok Metropolis. They were studying in four-year program and were teaching students during the first semester of the academic year 1985. The research instrument was a questionnaire containing two sections. Section one consists of students' backgrounds

with open ended and multiple choice questions. Section two consists of student-teaching problems with rating scale items.

The data was analyzed by using percentage, means, standard deviation, t - test and F - test.

Findings

1. Most student teachers were female. Their parents lived outside Bangkok Metropolis. Their grade point average was above 2.51. Their student-teaching schools were co-education. They were not all completed the full process of student-teaching. They were supervised 1 - 3 times by their supervisors and more than six - times by co-operating teachers.

2. Most problems occurred at the low level. Some of the higher level problems were teaching activity preparation, teaching methods, instructional media, class administration, over-crowded classroom, and the re-examination of the students who do not pass the behavioral objective.

3. The comparison of student-teaching problems of students with different backgrounds:

3.1 Male and female students had significant difference ($p < .05$) degree of problems on knowledge of curriculum, school instructional media, personality improvement and community co-operation.

3.2 Students with different background on parents domiciles had no significant difference of problems on student teaching.

3.3 Students with different grade point average had significant difference ($p < .05$) degree of problems on class administration and the relations with other teachers in the school

3.4 Students who taught in boyschool or girlschool and co-education school had significant difference ($p < .05$) degree of problems on using teaching techniques, picking out the suitable learning activities, using instructional media and class administration.

3.5 Students who were trained through the different process of professional experience had significant difference ($P < .05$) degree of problems on management of contents, the conclusion of the lesson, the relation between the lessons and real life, supplementary text writing, personality improvement and personal health.

3.6 Students who were supervised by their supervisor at a different number of times had significant difference ($P < .05$) degree of problems on behavioral objective writing, language expression, blackboard using and class administration.

3.7 Students who were supervised by the co-operating teachers at a different number of times had significant difference ($p < .05$) degree of problems on teaching method preparation, the conclusion of the lesson, measurement and evaluation, language expression, pronunciation and self confidence.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวงที่มีภูมิหลังต่างกัน" สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมาจนกระทั่งผลงานสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขแบบสอบถามสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนคณาจารย์ของหน่วยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวงทั้ง 6 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุก ๆ ท่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไว้ ณ โอกาสนี้

แจลัม ลิมปิจักร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อดกกลง เบื้องต้นของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
2 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	11
องค์ประกอบที่มีบทบาทในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	สถานภาพและภูมิหลังของนักศึกษา.....	54
	ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กลุ่มนครหลวง.....	64
	เปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่มีภูมิหลัง ต่างกัน.....	71
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	120
	สรุปผลการวิจัย.....	121
	อภิปรายผลการวิจัย.....	126
	ข้อเสนอแนะ.....	135
	บรรณานุกรม.....	137
	ภาคผนวก.....	144
	ประวัติผู้เขียน.....	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัยครู.....	45
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิทยาลัยครู.....	48
3	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ.....	54
4	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	55
5	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิชา เอกที่ เรียน.....	56
6	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคาม เรียนที่ทำการสอน.....	57
7	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิภาค เน้าผู้ปกครอง.....	58
8	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคะแนน เฉลี่ยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	59
9	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภท โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	60
10	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	61
11	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่อาจารย์นี้ เทศก์ เข้านิ เทศน์นักศึกษา.....	62
12	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวงที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่อาจารย์ที่ เลี้ยง เข้านิ เทศน์นักศึกษา.....	63
13	ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกลุ่มนครหลวง เกี่ยวกับ ปัญหาด้านการ เตรียมการสอน.....	64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	65
15	66
16	67
17	68
18	69
19	70
20	71
21	74
22	77
23	80
24	83

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตาม เพศ ภูมิภาค ฐานะผู้ปกครอง และคะแนนเฉลี่ย.....	86
26	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกตาม เพศ ภูมิภาค ฐานะผู้ปกครอง และคะแนนเฉลี่ย....	89
27	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านการ เตรียมการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน และ ขั้นตอน การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู.....	92
28	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านวิธีสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู.....	94
29	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู.....	96
30	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านการปกครองชั้น จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอน การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู.....	98
31	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	100
32	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู.....	102

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทโรงเรียน และขั้นตอนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู..... 104
34	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านการเตรียมการสอน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศนักศึกษาของ อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 106
35	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ด้านวิธีสอน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศนักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 108
36	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศ นักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 110
37	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษา ด้านการปกครองชั้น จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศนักศึกษา ของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 112
38	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศ นักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 114
39	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศนักศึกษา นักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 116
40	ระดับปัญหาและการ เปรียบ เทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกตามจำนวนครั้งที่ เข้านิเทศนักศึกษา ของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง..... 118